

Kenmerk	W03.10.0305/II/K
Datum advies	26 augustus 2010
Vindplaats	Niet gepubliceerd

Volledige tekst

Ontwerpbesluit houdende wijziging van het Besluit optie- en naturalisatiegelden 2002, met nota van toelichting.

Bij Kabinetsmissive van 14 juli 2010, no.10.002007, heeft Uwe Majesteit, op voordracht van de Minister van Justitie, bij de Raad van State ter overweging aanhangig gemaakt het ontwerpbesluit houdende wijziging van het Besluit optie- en naturalisatiegelden 2002, met nota van toelichting.

Het ontwerpbesluit strekt ertoe om de optie- en naturalisatiegelden te verhogen om zo de door de rijksoverheid en ontvangende instanties gemaakte kosten voor het behandelen van verzoeken voor verklaringen van optie en tot naturalisatie beter dan voorheen door te berekenen aan de verzoeker. Tevens wordt voorzien in een verhoging van de bedragen die de ontvangende instanties per verzoek ontvangen.

De Raad van State van het Koninkrijk maakt naar aanleiding van het ontwerpbesluit opmerkingen over de motivering van de verhoging van de tarieven.

1. Verhoging tarieven

In 2009 is het Besluit optie- en naturalisatiegelden 2002 gewijzigd, waarbij de kosten voor het behandelen van diverse verzoeken zijn verhoogd. *(zie noot 1)* In de toelichting bij dat besluit werd de verhoging van de tarieven als volgt gemotiveerd:

"Het doel is om de door de rijksoverheid gemaakte kosten van de dienstverlening ten behoeve van naturalisatie beter dan voorheen door te berekenen aan de verzoeker. Het tekort in de begroting van het Ministerie van Justitie wordt hierdoor gecompenseerd." *(zie noot 2)*

Het uitgangspunt voor de verhoging destijds was het rapport "Nieuwe legessystematiek IND 2004". Uit dat rapport bleek dat de kostprijzen van de naturalisatieproducten hoger uitvielen dan uit eerder onderzoek was gebleken. De Raad gaat hierna in op de verschillende tarieven.

a. Tarieven optie- en naturalisatiegelden

In het onderhavige ontwerpbesluit wordt opnieuw voorgesteld om de optie- en naturalisatiegelden te verhogen, los van de in het besluit reeds voorziene indexering. In de toelichting wordt over het doel van de verhoging gezegd:

"Het doel is de door de rijksoverheid en ontvangende instanties gemaakte kosten van de dienstverlening ten behoeve van de verzoeken tot naturalisatie en behandeling van een verklaring van optie beter dan voorheen door te berekenen aan de verzoeker. Het financiële tekort van het Ministerie van Justitie ten gevolge van de behandeling van naturalisatieverzoeken wordt hierdoor beter gecompenseerd. Tevens worden de ontvangende instanties beter gecompenseerd voor de toegenomen werkzaamheden sinds

2003. Met de onderhavige wijziging wordt de behandeling van een naturalisatieverzoek bij de Immigratie- en Naturalisatiedienst meer kostendekkend."(*zie noot 3*)

In onderstaand overzicht staan de tarieven weergegeven voor een verklaring van optie en een verzoek tot naturalisatie zoals die golden voor de verhoging die per 1 januari 2010 in werking is getreden, de huidige tarieven en de in het ontwerpbesluit voorgestelde tarieven. De genoemde bedragen zijn de bedragen in euro's, zonder de indexerings die op grond van het besluit mogelijk is.

2009 2010 2011 (voorgesteld)

Verklaring van optie regulier 128 148 166

Verzoek tot naturalisatie regulier 336 567 781

Dit betekent dat voor een verzoek van een verklaring van optie in minder dan drie jaar bijna 30% meer moet worden betaald door de verzoeker. Voor een verzoek tot naturalisatie gaat het om een stijging van ruim 130%. Wordt alleen gekeken naar de verhoging ten opzichte van de huidige tarieven, dan gaat een verklaring van optie 12% en een verzoek tot naturalisatie 38% meer kosten.

Zoals de Raad ook in zijn advies bij de vorige wijziging van het besluit heeft aangegeven, kan kostendekkendheid een valide argument zijn voor verhoging van de leges. (*zie noot 4*) Hierbij is het naar het oordeel van de Raad wel noodzakelijk dat bij elkaar opvolgende, substantiële verhogingen inzichtelijk wordt gemaakt dat deze inderdaad uitsluitend bedoeld zijn om de daadwerkelijke kosten te dekken. Zonder dit inzicht kan niet beoordeeld worden of de motivering hiervan steekhoudend is. Gelet hierop mist de Raad in de toelichting een toereikende motivering van de nieuwe verhoging, mede gelet op het feit dat de toegenomen werkzaamheden sinds 2003 al zijn verdisconteerd per 1 januari 2010. (*zie noot 5*) Niet alleen wordt niet duidelijk gemaakt wat de daadwerkelijke kosten zijn die met de afhandeling van deze verzoeken gemoeid zijn, ook wordt niet aangegeven welke nieuwe feiten ontstaan zijn tussen de vorige verhoging (15 september 2009) en de thans voorgestelde substantiële verhoging.

b. Tarief voor verzoeken van staatloze vreemdelingen en vreemdelingen met een verblijfsvergunning asiel in de zin van de Vreemdelingenwet 2000

Bij de wijziging van het besluit in 2009 is het toenmalige aangepaste tarief voor min- en onvermogens afgeschaft. In plaats hiervan is voor staatloze vreemdelingen en vreemdelingen met een verblijfsvergunning asiel in de zin van de Vreemdelingenwet 2000 een gereduceerd tarief opgenomen. Voor deze twee groepen zijn namelijk de artikelen 34 van het Vluchtelingenverdrag en 32 van het Staatlozenverdrag van toepassing, die beide een inspanningsverplichting bevatten voor de wetgever om de kosten voor de naturalisatieprocedure zoveel mogelijk te verminderen. (*zie noot 6*) In het nu voorliggende ontwerpbesluit wordt voorgesteld het gereduceerde tarief voor deze groepen ook te verhogen.

2009 2010 2011 (voorgesteld)

Verzoek tot naturalisatie 223 517 581

Voor de categorieën op wie de artikelen 34 van het Vluchtelingenverdrag en artikel 32 Staatlozenverdrag zien kost een verzoek tot naturalisatie in 2011 160% meer dan in 2009. Ten opzichte van 2010 stijgen de kosten met 12%. Daar bovenop komt dan nog de verhoging in verband met de jaarlijkse indexerings. In dat licht is de opmerking in de toelichting, dat rekening is gehouden met genoemde artikelen in het Vluchtelingenverdrag en het

Staatlozenverdrag door de tariefstijging voor staatlozen en houders van een verblijfsvergunning asiel beperkt te houden, (zie noot 7) zonder nadere motivering niet goed te begrijpen. Nu deze artikelen oproepen tot het zoveel mogelijk verminderen van de kosten, moet naar het oordeel van de Raad elke verdere verhoging van deze kosten dragend worden gemotiveerd. Voorkomen moet immers worden dat de kosten voor naturalisatie een dusdanige drempel worden dat deze een beletsel gaan vormen voor bepaalde kwetsbare groepen.

c. Conclusie

In het licht van het voorgaande adviseert de Raad in de toelichting het argument van kostendekkendheid met betrekking tot de hiervoor vermelde tarieven dragend te motiveren en het besluit zo nodig aan te passen.

2. Voor een redactionele kanttekening verwijst de Raad naar de bij het advies behorende bijlage.

De Raad van State geeft U in overweging in dezen een besluit te nemen, nadat met het vorenstaande rekening zal zijn gehouden.

De Vice-President van de Raad van State van het Koninkrijk

Bijlage bij het advies van de Raad van State van het Koninkrijk betreffende no.W03.10.0305/II/K met een redactionele kanttekening die de Raad in overweging geeft.

- In artikel 9, eerste lid, een regeling opnemen voor de afstemming van de tarieven in USD en in het derde lid voor de afronding van bedragen in USD.

Nader rapport (reactie op het advies) van 25 november 2010

De Raad van State van het Koninkrijk geeft U in overweging in dezen een besluit te nemen, nadat met het vorenstaande rekening zal zijn gehouden. De Raad adviseert in de toelichting het argument van kostendekkendheid met betrekking tot de stijging van de tarieven van optieverzoeken en naturalisatieverzoeken dragend te motiveren en zo nodig aan te passen.

a. Tarieven optie- en naturalisatiegelden

De tarieven worden gewijzigd teneinde de door de rijksoverheid gemaakte kosten van de dienstverlening ten behoeve van naturalisatie beter dan voorheen door te berekenen aan de verzoeker. Kostendekkendheid kan, zoals de Raad eerder heeft aangegeven, en nogmaals bevestigd, een valide argument zijn voor verhoging van de leges. De Raad merkt op dat hiervoor nadere onderbouwing echter noodzakelijk is die inzichtelijk maakt dat de verhoging uitsluitend bedoeld is om de daadwerkelijke kosten te dekken.

In de nota van toelichting bij het besluit is gevolg gegeven aan het advies van de Raad, en is een nadere cijfermatige onderbouwing toegevoegd. De kosten voor de werkzaamheden in het kader van naturalisatie (exclusief de kosten voor bezwaar, beroep en hoger beroep) bedragen ca. 13 miljoen euro per jaar volgens de nacalculatie over 2009. De verwachting is dat de kosten in 2011 vergelijkbaar zullen zijn. Met de onderhavige verhoging van de tarieven worden de opbrengsten voor het Rijk in de begroting met 3 miljoen euro verhoogd en wordt een kostendekkendheid bereikt van ca. 85 %.

b. Tarief voor verzoeken van staatloze vreemdelingen en vreemdelingen met verblijfsvergunning asiel in de zin van de Vreemdelingenwet 2000.

De Raad merkt op dat op staatloze vreemdelingen en vreemdelingen met verblijfsvergunning asiel de artikelen 34 van het Vluchtelingenverdrag en 32 van het Staatlozenverdrag van toepassing zijn, die een inspanningsverplichting bevatten voor de wetgever om de kosten voor de naturalisatieprocedure zoveel mogelijk te verminderen. In dat verband moet elke verhoging van de kosten dragend worden gemotiveerd. Er moet worden voorkomen dat de kosten voor naturalisatie een beletsel gaan vormen voor bepaalde kwetsbare groepen.

Er is in het ontwerpbesluit tegemoetgekomen aan staatloze vreemdelingen en vreemdelingen met verblijfsvergunning asielen door de verhoging wat hen betreft beperkt te houden. Het voorgestelde bedrag (587 euro voor een enkelvoudig verzoek) is niet dermate hoog dat deze eenmalige last een beletsel kan gaan vormen voor deze groepen om de Nederlandse nationaliteit te verwerven. In het licht van het streven naar betere kostendekkendheid zou het niet verhogen van de leges van staatloze vreemdelingen en vreemdelingen met verblijfsvergunning asiel betekenen dat de kosten voor naturalisatie van deze groepen zullen moeten worden opgebracht door de overige naturalisandi en optanten. Dit zou een nog sterkere stijging van de leges voor deze groep betekenen. Dit is niet gerechtvaardigd geacht.

Aan de redactionele kanttekening van de Raad is gevolg gegeven.

Ik moge U hierbij het gewijzigde ontwerpbesluit en de gewijzigde nota van toelichting doen toekomen en U verzoeken overeenkomstig dit ontwerp te besluiten.

De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

---

(1) Besluit van 15 september 2009 houdende wijziging van het Besluit optie- en naturalisatiegelden 2002.

(2) Toelichting bij het Besluit van 15 september 2009 houdende wijziging van het Besluit optie- en naturalisatiegelden 2002 (Stb. 388, blz. 4).

(3) Toelichting, algemeen deel.

(4) Advies van de Raad van State van het Koninkrijk over het ontwerp van een algemene maatregel van rijksbestuur tot wijziging van het Besluit optie- en naturalisatiegelden 2002 van 6 juli 2009, Staatscourant 2009, nr. 14362 (W03.09.0184/II/K).

(5) Toelichting bij het Besluit van 15 september 2009 houdende wijziging van het Besluit optie- en naturalisatiegelden 2002 (Stb. 388, blz. 4 en 6).

(6) Nader rapport inzake het ontwerp van een algemene maatregel van rijksbestuur tot wijziging van het Besluit optie- en naturalisatiegelden 2002 van 10 september 2009.

(7) Toelichting, algemeen deel.

[Gehele tekst ontwerpregeling met toelichting \(pdf, 46 kB\)](#)